

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kıymık - AYSUN KARA

K ★ Aysun Kara

ayizi kitap

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KIYMIK

AYSUN KARA

Ayvalık'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ayvalık'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünden mezun oldu. Ankara Üniversitesi İbni Sina Hastanesi'nde fizyoterapist olarak çalışıyor.

2007 yılında Menemen Seyrek Belediyesi tarafından düzenlenen "kadın" konulu öykü yarışmasında "Karasevda" adlı öyküsüyle birincilik, 2008 yılında Özgür Pencere Edebiyat ve Sanat Derneği'nin düzenlediği öykü yarışmasında "Sokakta Gezen Hikâye" adlı öyküsüyle üçüncülük, 2009 yılında Ümit Kaftancıoğlu Öykü Yarışması'nda "Taş Baskı" adlı öyküsüyle üçüncülük ödülleri aldı. "PANOVAROŞ" adlı öykü dosyası, 2010 Orhan Kemal Öykü Yarışması'nda birinciliğe değer bulundu ve Ava Yayınları tarafından kitaplaştırıldı. Öyküleri, Dünyanın Öyküsü, Kitaplık, Notos Öykü, Özgür Edebiyat, Lacivert, Patika, Kül Öykü Gazetesi, Karşın Öykü ve Şiir, Eylülce, Sincan İstasyonu, Sarnıç, Hece Öykü dergilerinde yayımlandı.

Ayizi Yayınları 22
Edebiyat Dizisi 9

Kıymık
Aysun Kara
1. Baskı, Ocak 2014, Ankara
ISBN: 978-605-85967-1-9

Yayına Hazırlayan
Can Cankoçak

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni
Tennur Baş

Kapak Fotoğrafi
Aslı Gönen

Baskı ve Cilt:
Sena Ofset
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 90.212.613 03 21
Sertifika No: 12064

AYIZI YAYINLARI

A: Atatürk Bulvarı No:223/12 06680 Kavaklıdere/Ankara Türkiye
T: +90.312.467 16 18 F: +90.312.467 16 19
W: www.ayizi.com.tr E: bilgi@ayizi.com.tr

KIYMIK

Aysun Kara

İÇİNDEKİLER

Kıymık	7
Masal	13
Asiye	17
İntihar Kliniği	21
Aynı Hikâyede Var Olma İhtimali	25
Canlı Ölüm	29
Ceket	33
 <i>öykü şiire âşıktır...</i>	
Yağmur Pansiyonu'nda Gül Kokusu	41
Şiir Seven Kedi	47
Hayal Sarnıcı	51
Şu Gördüğün Ev Daha Önceleri Daha İyi Evdi	55
 <i>gerçek ile düş arasında ince bir çizgi...</i>	
Çizgi	61
Saman Sarısı Heves	65
 <i>kısa</i>	
Sol Gözüm	69
Beyaz Tutkal Kokusu	71
Bir Parça Gökyüzü	73
İstirap	75
Kış Ölümü ya da Rigor Mortis	77
Aslında	79

KIYMIK

Sonuncu İhtiyar her yıl kış başlangıcını haber veren poyrazın başladığı günlerde Birinci İhtiyarın odununu, kömürünü taşır. Elbette para karşılığında. Öğlen yemeğini arkadaşının sofrasında yer. Birinci İhtiyarla sonuncusu, İstiklal İlkokulu 1-C sınıfından arkadaştır. Arkadaşlık yüküdür.

Aynı sofrada yemek, sınıf arkadaşlığı hatırına sunulan bir ayrıcalıktır. Sonuncu İhtiyar ilkokulu üçüncü sınıftan terk etmiştir. Şimdi İstiklal İlkokulu 1-C, 2-C ve yalnızca yarım dönem 3-C sınıfında bulunduğu için soğuk bir kış günü sıcak bir evin penceresinden bir anlığına bakma ayrıcalığına sahiptir. Ayrıcalık yüküdür.

Bakış arsızdır, bedense temkinlidir, ayak direr. Bu yüzden Sonuncu İhtiyarın bedeni, bakışından hep bir adım geride durur. Çekingen diye tanınması bundandır. Çekingen olmak yüküdür.

Sonuncu İhtiyar, konuşkan Birinci İhtiyarın aralıksız sorularını kısa yanıtlarla geçirir. Birinci İhtiyarın birinciliğine

sebebu bu denli rahat konuşmasıysa, diğersinin tüm sınavlarda, yarışmalarda ve hayat karşısındaki sonunculuğunun sebebi de suskunluğudur. Sonuncu İhtiyar, kendisine yakıştırılan sonunculuk sıfatını hak etmek, sürdürmek niyetindedir. Kimi sıfatlar sırtımızda yüküdür.

Birinci İhtiyar hayatı, teneffüs zili bir türlü çalmayan okul günü gibi görür. Onca yaşananı bir derse dönüştürmek yüküdür. Sonuncu İhtiyar pazarlarda hamallık, zeytin zamanı toplayıcılık, balıkçılık yapar. Limon sattığı da olur, günlerce işsiz gezdiği de. Yattığı yer, giysileri bildik. Hayal etmek zor değil. Bilmediğimiz sevdikleri, sevmedikleri, aşk karşısındaki tutumu, hayatın onun için anlamı, anlamsızlığı belki de.

Birinci İhtiyarın karısı evin odununun taşınacağı günlerde öğlen yemeğinde etli bir yemek bulundurmaya özen gösterir. Doyurucu olacağını düşündüğü çorba, pilav ekler sofraya. Kocasıyla birlikte, yaşam izlerinden yola çıkarak Sonuncu İhtiyara bir yaşantı uydurmaktan çekinmezler. Uydurdukları yaşantının da uydurukluğundan zerrece şüphe duymazlar. Uydurmak yük değildir.

Yemekten sonra, kalan odunları hava kararmadan taşımak gereklidir. Sonuncu İhtiyar bunu söylemez ama sofrada uzun kalmayışı bu nedene bağlanır. Yaptığı işin parasını hak etmek isteyen dürüst biridir. Dürüstlük yüküdür.

Odun taşıma işi bitiminde Birinci İhtiyar kaç para ödeyeceğini sormaz. Hak ettiğini düşündüğünden birkaç kuruş fazlasını verdiğini söyler karısına. Yaşı ilerledikçe her yaptığını karısıyla paylaşma zorunluluğu duymaya başlamıştır. Bu parayla Sonuncu İhtiyarın kaç öğün yemek yiyebileceğinden,

kulübesinde ısınmak için yaktığı tüpgazı değiştirebileceğinden, bir aylık elektrik faturasını ödeyebileceğinden (kaçak elektrik kullanmıyorsa tabii!) söz ederler.

O gece; sırtında, omuzlarında, kürek gibi ellerinde, kısa kalın kollarında taşıdığı onca yük Sonuncu İhtiyarın kafasına üşüşür. Pazar çantalarının, zeytin çuvallarının, limon kasalarının, tek başına boşalttığı kamyon kamyon karpuz, kavunun, beline bağladığı kayışla gövdesinin her noktasına paylaştırdığı buzdolaplarının, çamaşır makinelerinin ağırlığı geçer zihninden. Sonuncu İhtiyara öyle gelir ki uyumadan sabaha dek düşünmeyi sürdürürse ömrü boyunca taşıdığı yük gözünün önünde belirecektir. O günü anımsar; babası genç daha, iki yıl sonra öylece genç ölecek. Kış başlangıcı, kar buz yok ama jilet gibi bir poyraz. Odun taşımaya giderken yardımcı olsun, biraz da hayatı öğrensın diye yanına almış onu. Hayatın öğrenilebileceğini düşünmek yüküdür.

Ağzıyla bir doldurduğu çuvalı sırtına vurduğunda, babasının eğrilen bacaklarını, içe çekilen boynunu, yeri öpecek kadar öne eğilen gövdesini ilk defa o gün görür. Çuvala olabildiğince az odun doldurmaya çalışır, babası fark ettiğinde başını okşar. “Böyle giderse akşama bitiremeyiz,” dese de çocuk kendine göre sonuncu olması gereken odunu çuvala koymaz. Babası her seferinde bir eksik odunla dik, dar merdivenleri çıkar. İşte o, çuvala koymaktan sakındığı odunlardan birinden incecik bir kıymık parçası çocuğun sol elinin başparmağına saplanır. Batma duygusuyla ilk defa o gün karşılaşmış olmalı. Çekip çıkarır, çıkardığını sanır. Kıymığın incecik parçası derisinin altında kalır. Babasına bir şey söylemez. Akşama kadar başparmağını dimdik havada tutarak işini yapar. Evde annesi, kibritle yakıp kolonyayla

yıkadığı dikiş iğnesiyle kıymığı çıkarmaya çalışır. İşe yaramaz, başparmağı delik deşik olur. Çocuğun sesi çıkmaz, annesi uğraştıkça kıymık içeri çekilir. Sonunda o da vazgeçer, parmağına kolonyalı pamuğu basıp gazlı bezle sarar. “Uyu,” der sonra, “uyuyunca geçer.” Düşünde başparmağının gövdesinden daha büyük olduğunu görür, eli sabaha kadar zonklar. Sonraki gecelerde de annesi; yaktığı, kolonyayla yıkadığı dikiş iğneleriyle kıymığın izini sürer. Hastanede çalışan komşuları bir gün annesine “Kıymık kendisini atmıştır, öyle olmalı, sen yakındaki eczaneden antibiyotik al içsin bir şeyi kalmaz,” der. Parmağı iyileşir ama kıymığın içeride olduğunu bir tek çocuk bilir. Korkusundan kimseye söylemez. O günden sonra bedeninde dolaşan kıymığı izlemeye başlar. Kıymık artık çocuk için bir yüküdür. Vücudunun neresinde olduğunu, atan bir nabız gibi hisseder. Sözelimi boğazı ağrıyıp annesinin “Terli su içmişsin sen,” dediği geceler, kıymığın boğazında olduğunu, oradan kulağına yöneldiğini söylemez. Midesine saplanan ani bir sancı, karnının burulması hep kıymığın batma duygusuyla başlar. Kışları bir türlü kurtulamadığı öksürük nöbetleri, bronşit illeti kıymık kendini dışarı atmasın, ciğerlerine tutunsun dıyedir. Babası kalp krizi geçirip öldüğünde boğazına saplanan yine kıymıktır. Yaşı ilerleyip zeytin toplayıcılığı, oduncuda hamallık yaptığı yıllarda belinden girip sol ayak başparmağından çıkan bir ağrıdır artık kıymık. Evlendiği gece yüreğinin çarpıntısı da. İlk zamanlar ortada hiçbir neden yokken batma hissidir kıymık. Şimdi ise yalnızca bir his değildir, gözleri eskisi kadar keskin olsa bacaklarının genişlemiş mavi damarlarında kıymığı görebileceğini bilir. Çünkü artık bedeninin kıymıktan gizlisi saklısı yoktur. Kıymığın damarlarında eskisinden daha hızlı gezindiğini, kimi zaman göğüs kafesine yürüdüğünü duyar.

Birinci İhtiyar, akşam yemeğinden sonra her geceki gibi 19.00 haberlerini izler. O geceki hoşnutsuzluğu, yalnızca diğer zamanlardaki gibi televizyon kanallarında “iyi bir haber” duyamamış olmasından değildir. Karısına, eline batan bir kıymık parçasından söz eder. “Kıymığı çıkardım ama sanki hâlâ oradaymış gibi ağrısı sol kolumdan omzuma, sırtıma vuruyor,” diye yakınır. Ağrı öylesine sıkıştırmıştır ki terden sıırıslam olmuştur. Birinci İhtiyarın karısı, “Çıkarmışsındır yeri sızlıyor olmalı; hem bir kıymıktan ne olacak, nasılsa kendiliğinden çıkar,” der.

Kış günleri hava erken karardığından, arkadaşı da eskisi kadar hızlı hareket edemediğinden odunları çuvala doldururken ona yardım etmiştir. Kendisini yoracak denli bir çalışma değildir onunkisi. Yalnızca yeterince dolu olmadığını gördüğü çuvala arkadaşının sırtındayken sonuncu odunu koymuştur. İşte sol elinin işaret parmağına batan, o sonuncu odunun kıymığıdır.

MASAL

“Gerçekten daha gerçek bir şey var mıdır?

Evet, vardır: masal!”

El Greko’ya Mektuplar / Nikos Kazancakis

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deve tellal, pire berber iken ben babamın beşiğini tıngır mıngır salları iken babam düştü beşikten, ben fırladım eşikten, babam kaptı küreği, annem aldı maşayı, gösterdiler kapının ardındaki köseyi...

“Bir masal kendinden doğar,” derdi ninem. Her masalın içinde dallarına kuşların konduğu bir ağaç göverir.

Zifiri gecelerde küçük bir kızdım. Karanlıktan korktuğumdan, her gece bir masalın çift kanatlı geniş kapısından usulca süzülürdüm. Masalın gecesı aydınlıktı. Eriklerden önce çiğdemler açmıştı, yeni yeni kabarıyordu memelerim. Bayır aşığı koşuyordum. Saçlarımanın örgüsü çözölmüş sarı çiğdem sanırdım kendimi. Suçluydum.

Benden iki sınıf üstteydi. Okuldaki kızların çoğu hayrandı duruşuna, bakışına. İnsanın içine işleyen ses tonuna ve daha pek çok şeyine... İğde kokulu bir geceydi. “Karanlıktan korkmam oldum olası,” dedim ona. Kalbine yürüdüm. Geceyi ilk gördüğümdü. Karanlık, elini tuttuğum, ağzımdan öptüğüydü. Korkudan titriyordum ama içten içe karanlığı sevebileceğime ilişkin bir inanç taşıyordum. Çiğdemlere, hercai menekşelere dönüştüm. Dönmezdim bana kalsa, gün ışığını istemezdim artık. O gecedен gülüşler, öpüşler yapıştırdım masalın dallarına.

“İyi ki” diyordum, “iyi ki sorumlu değilim masaldan!” Okulda öğretmen özetini istemiyor, “Ana fikrini üç cümleyle anlat,” demiyor. Ve “Beş soru çıkarın!” diye sinirlenmiyordu. Dili kendineydi masalın. “Birbirinize bakmayın! Bir soru bile aynı olursa yakarım çıranızı!” diye söylenmiyordu.

“Bir masal kendinden doğar,” derdi ninem. Her masalın içinde kuşlar dallarına konsun diye bir ağaç göverir. Ağaç dediğin tek başına olmaz, başka ağaçlar ve bir de dere ister. Derenin çağıltısı masalın çağrısıydı. Rüzgârın ısıltısı, kuşların ötüşü, sincapların, kertenkelelerin, ağaçkakanların çağrısıydı masalın sesi.

Bir türlü sonuna varamıyordum, sabahları yitip gidiyordu masal. Çiçek kokusu kardeşlerimin horultularına karışıyordu, babamın balgamlı öksürüğüne, rüzgârın, yağmurun, pencereye vuran sesine, içime işleyen soğuğa. Uyandığımda gölgeler basardı ormanı. Günün ağarmasıyla ağabeyim, babam hışımla ormana girer, çiçekleri ezip ağaçların filizlerini hoyratça kırarlardı. Masalın ormanı uğuldar, sımsıkı dalların arasından gün ışığı yol bulamazdı.

Herkes kendi suçunu dilinin altına saklayınca benimki dilendi. Masalın önce sesi duyulmaz oldu. Kuşlar ötüşlerini alıp ormandan çekip gittiler. Gelincik kokulu, binbir renk bezeli masal ormanı bizim evin iç avlusuna dönüştü. Bedenimi rutubet kokulu bir titreme sardı. Annem bir masal cadısı suretinde elinde kızgın maşa, “İndir donunu!” diye bağırdı, donum yoktu zaten. Ablam, gölgeler girsın bakalım masalının çift kanatlı kapısından... diye ellerini kavuşturup bekledi. “Aç bacaklarını iyice. Suç bacaklarının arasında!” dedi, gölgelerden en uzun boylusu. Orman gözlerimin önünden kayıp gitti. Sesini yitiren dere durgun bir bataklığa dönüşüp kir pas içinde bir ayna gibi babamın, ağabeyimin, dedemin görüntülerini çoğalttı. Gri betonun üzerinde bir avuç gökyüzü kaldı geriye. İç avluda iğne atsan yere düşmüyordu. “Örtmeli ölsün,” dedi dedem. Babam, “Örtün ölsün.” Ağabeyim, “Örteyim o zaman ölsün,” diye kabullendi yazgısını. Bense sesimi buldum yeniden, ciğerlerim yırtılırcasına “Örtüünün!” diye bağırdım, “Örtün üzerimi, öleyim şimdi.” O zaman kalabalığın arasından biri çıkıp “Örttüler, ölsün zaten,” dedi.

Zalim bir şehrin silahlı, kara gölgeleri uğulduyordu artık gecemde. Masalın odaları bu adamlarla doluydu. Gündüz karşılaştığınız hemen tanırdınız. Yardım makbuzlarını görse-
niz iyilikseverliklerinin, çocuklarının sayısını bilseniz sevecenliklerinin tanığı olurdunuz. Koyu renk takım elbiseleri, kravatları vardı. Gündüzleri yüksek arkalı koltuklarda, görkemli masaların ardında gizlenirdi çoğu. Kimi zaman şehri, yalnızca sesleri ile dolaşır, durmaksızın yineledikleri birkaç cümleyle varlıklarını anımsatırlardı. Aslında şehirde yaşayanların belleğinde, son model otomobilleri, tozun zerresi olmayan pırıl pırıl ayakkabılarıyla donuk birer görün-

tüydüler. Kimseyle göz göze geldikleri görülmemiştir. Masalın odaları bizim evin iç avlusuna açılırdı. Ben orada derttop olmuş bekliyordum. Boğuk, genizden gelen seslerle cep telefonlarının metalik çağrıları birbirine karışıyordu. Annem, iç avluya bakan odanın penceresinde elinde kızgın maşayla kara kapkara gölgelerin yüzüne bakmadan kâğıt paraları sayıyordu. Avluya adımını atmazdı. Perdenin arkasında olduğunu biliyordum, bütün şehir biliyordu. Onu görmeye dayanamazdım. “Perde,” diyordum, “perde! Örtün.” Sesim yoktu, görüntüyüydüm yalnızca. Masalın adamları kuyu gibi ağızlarını açarak etimden kopardıkları parçaları birbirlerine gösterirler, bedenimde, ter toz karışımı kokularını bırakırlardı. Gövdem aşınıyor, eksiliyordum ama bunu bir tek ben biliyordum.

Masalım şehrin mahallelerinde, izbe sokaklarında el değiştiriyordu. Gece, artık bütün şehrin gözünü uydurduğu bir anahtar deliğiydi.

Adım anılmıyordu. “O” diyorlardı. “O,” şehrin caddelerinde yuvarlanıyordu. Bana yakıştırılan ad başka bir harf, ya da sözcük olsaydı, bunca dolanamaz, her yere kolaylıkla girip çıkamazdı. “O,” bayır aşağı hızla iniyor, dar sokak aralarına kıvrılıveriyordu. Bir yokuşun başına geldiğinde mutlaka tekme atarak “O”ya hız kazandıracak birileri oluyordu.

Zifiri gecelerde masalın sonuna yürüyor, yuvarlanıyordum aslında. “Bir masal kendinden doğar,” derdi ninem, masalın öldüğü de görülmemiştir. Dilden dile söylendikçe büyür. Arkısı, çözüğü kendiliğinden ilmek ilmek dokunur. Gideceği yeri kimse bilmez.

ASIYE

Asiye ile okulun ilk günlerinde tanıştık. Ona babamın yokluğundan söz ettim, uzak bir yolculuğa çıktığını, ne zaman döneceğinin belli olmadığını söyledim, “Döner tabii,” dedi bilgiç bir tavırla. Onun babasıyla ilgili tek bildiğimse ‘dinamitle balık avlayan soysuzlardan’ olduğuydu, dedemden duymuştum.

İkinci dönem Asiye okula gelmedi, yolda karşılaştığımızda “Devamsızlıktan kalacaksın,” dedim, umursamadı. Zaten okumayacakmış. Annesi temizliğe gittiği, kardeşleri de küçük olduğu için babasının ihtiyaçlarını Asiye görüyormuş; üzerini giydirmek, gömleklerinin kollarını kıvrırmak, göz çukurlarını gizlemek için kara gözlüklerini takmak, yemek yedirmek, yüzünü yıkamak, çayını, sigarasını içirmek, tuvalet ihtiyacı... “Su bile içemiyor,” dedi, “bardağı ağzına dayayıp iyice kaldırıyorum, boğulacak gibi oluyor...”

Asiye boğulma taklidi yaptı, uzun uzun güldük. O günden sonra daha yakın olduk, birbirimizi süzmelerimiz filan hepsi bitti.

“Baban neden sigara içiyor?”

“İçsin! Sigarası biter bitmez yenisini yakıp veriyorum. İtiraz etmiyor hiç, ben de içiyorum, ruhu duymuyor. Annem söyleniyor ‘Bir de sigara parası soysuzun,’ diye. Bana ne, o içiyor, geceleri sabaha kadar öksürüyor.”

Bazı geceler rüyasında, babasının kocaman ellerindeki dinamit yeniden gümbürtüyle patlıyormuş. Kara bilyeleri andıran gözlerinin yerindeki boşluğun bir kuyuya dönüşüp içine çekildiğini, balıkların didiklediği lime lime elleriyle babasının, yanına gölge gibi süzüldüğünü görüyormuş. Bitişik odadan gelen öksürük sesiyle uyanınca aşırıldığı sigaralardan yakıyor, sabaha kadar peş peşe tüttürüyormuş.

Asiye’nin babası mahalle kahvesinde hep aynı yerde oturan, ellerini ve gözlerini yitirdiğinden olacak, gövdesinin heybetini sesine yüklemiş bir gölgeydi. Yanlışlıkla fare zehiri karışmış yediğine. Annesini karakola götürmüşler, kadın korkmuş. “İşteydim sabahtan akşama,” demiş, “kazadan sonra ekmek parası peşine düşmek bana kaldı.” Kardeşleri de annelerinin dediklerini onaylamışlar hep bir ağızdan. Kasabalıya göre Asiye çocuk daha, hem öldürecek değil babasını, tek kusuru sigara içmesi, o da yaşadıklarından işte... Annesinin de işine gelmiş olmalı, zaten kızı gözünün önünden uzaklaştırmak istermiş. Belki de babası ölmeyi kendisi istemiştir, elleri ve gözleri olmadan bir yük gibi taşımaktan bıkmıştır gövdesini. Belki komşulardan birine, ya da sokaktan geçen, günahına girdiği bir çocuğa “Şu ilahtan bardağa koy da içir bana,” diye camdan seslenmiştir. Çocuk da bilmeden fare zehri dolu bardağı kör adamın ağzına dayamıştır. Aynen böyle olmuştur. İnsanın ölmesi için o kadar sebep vardır ki

hem sigarayı da arttırmış son zamanlarda, belki kalp krizinden, akciğer kanserinden, beyin kanamasından, sıkıntıdan ölecekti. Geçen sefer kazadan kurtulması mucize dememiş miydi bütün kasaba. ...

İntihar kliniğinde bizim katta işe yeni başlayan o hastabakıcı olmasa Asiye aklıma gelmezdi. Koridorda aniden karşıma çıktı. Kıvırcık kara saçlarını arkada sımsıkı örmüştü. Hapisten yeni çıkmış, kimseye zararı yok, yoğun bakımda arı gibi diyorlar. Tek kusuru sigarası, yangın merdiveninde içiyor. Kapıyı açık bırakırsa diye endişeleniyorum. Gözüm üzerinde.

Bir gün yangın merdiveninde sigara içerken yanına gidip “Bizim klinik” dedim, “malum ölmek isteyen hastalarla dolu. Onların intihar etmesine engel olmak da işimizin bir parçası. Kapıyı kilitlemeyi sakın unutma!” “Tamam, peki” diyeceği yerde yüzüme dik dik bakıp “Neden?” diye sordu. “İntihar eden olursa işinden olursun” dedim, “başımız derde girer.” Yarıya kadar içtiği sigarayı yere atıp ayağının ucuyla ezerken başını belli belirsiz salladı.

İNTİHAR KLİNİĞİ

*“Ölüm hikâye anlatıcısının anlatabileceği
her şeyin teminatıdır. Hikâyeci yetkisini
ölümünden ödünç almıştır.”*

Walter Benjamin

Tıpta uzmanlık sınavından aldığım düşük sayılabilecek puanla bu kliniğe geldim. Asistanlık yaptığım yer intihar etmeyi defalarca deneyenlerin bulunduğu bir intihar kliniği idi. Hayattaki başarısızlıklarına ölüm karşısındaki beceriksizliklerini de eklemişti bu insanlar. Hasta dosyalarının üzerinde büyük harflerle “SUICID” yazıyordu.

Asistanlığımın ilk aylarından sonra doktor gibi değil de bir yaşam destek ünitesi gibi davrandığımı fark ettim. Tek yaptığım ölmeye kararlı insanların zihinlerindeki intihar düşüncesine dokunmadan, kırıklarını alçıya alıp midelerini yıkamak, serum takıp solunum aygıtına bağlamaktı. Tezimi bitirip uzman olmak, buradan çekip gitmekten başka düşüncem yoktu.

On iki gündür 312'deki hastanın ölmesini bekliyorum. Ölmesini istiyorum gibi anlaşılacak ama gerçek bu değil. Odada televizyon açık, reklamlar, haber bültenleri, sabah programları, yemek tarifleri her şeyi normalleştiriyor. Uyu-yup kalmamak için "Yazgımızın Çiçekli Hali" adlı romanı okuyorum. Koridorun boyu yetmiş iki adım; bazı günler yetmiş üç sayıyorum. 312 numaralı oda otuz ikinci adımda, elli sekizde tuvaletin kapısı var, ellinci adımda ıslaklık ve çiş kokusu başlıyor. Asistan odası ile 312 arasında gidip geliyorum. Ünlü dizinin müziği koridora taşıyor. Sıkıntı normalleşiyor, pencereden yarı belime kadar sarkıp kafeteryanın kırık dökük taşlarını seyre diyorum bir süre. 312'deki kadının kırıklarının listesi zihnimde: tibia, kafa tabanı, son iki kaburga, ayak tarak kemiği, üçüncü bel omuru. Sehpadaki kahve bardaklarını kenara iterek dosyasına göz atıyorum. Antep'ten İstanbul'a gelin geleli bir ay olmuş. Boş kâğıda 312 kapı numaralı, kutu gibi bir ev çizip dosyasına yeni bir sayfa ekliyorum. Kadını, adresi bilinmeyen evin bir köşeciğine bırakıyorum. Dut ağacının gölgesinde, geniş, yüksek tavanlı odalarda, papatyalı yemek takımları, karanfilli yatak örtüleri ile süslenmiş yaşamına sımsıkı sarıldığını düşlemeye çalışıyorum. Geniş bir odanın ışıksız mum beyazı loşluğunda Arapça dua okuyan yaşlı kadının sesini duyuyorum. Burumda hangi zamana ait olduğunu bilemediğim bir koku. 312'deki hasta artık benim için sadece kırık bir bacak, kan gölü haline gelmiş bir beyin lobundan ibaret değil.

Kalabalık evin tenhasıydı büyük oda. Tavanı gök kubbe gibi, arka bahçeye bakan tek penceresinin kanatları hep kapalıydı. Kimi büyük oda, kimi çeyiz odası derdi. Aslında ölü odasıydı.

Büyük odada o gece iki kadın Kur'an okudu. Sabaha doğru yaşlı olanın sesi çatallandı.

Nenenin kırkı çıkana kadar televizyon açılmadı. Baban, “İyi kısmet kaçırılmaz, evlenecek kız, çocuklukla genç kızlığın arasındadır, bir gecede eşiği geçer,” diyerek konukları kırk birinci gecede kabul etti.

O gece, televizyonda “yasak aşkın kadını” intihar edecekti. Kitabı da varmış herkes adını duymuş ama okumamışlar, çok kalınmış ve anlaşılmaz bir dili varmış.

Dışarının soğuşundan kaskatı olmuş kırmızı güllerin, gümüş gondolun, gelip giden çayların ve pastaların arasından gördün evleneceğin adamı.

Gelenler, gece boyunca yaşadıkları büyük şehri, oğlanın babasının iş hayatındaki başarılarını ve açıkgozlüğünü, evlerinin genişliğini, hizmet edenlerinin çokluğunu anlatıp durdular. “Yasak Aşk” dizisinin çekildiği yalının yakınında oturuyorlarmış.

Sonu herkes tarafından biliniyordu ama yine de final sahnesini beklediniz. Bakışların televizyona dikilip kaldı, konukların sözleri dudaklarında dondu. Silah patlayıp “yasak aşkın kadını” kanlar içinde yere yığılırken baban “Kısmetse olur...” dedi. Herkes tarafından bilinen bir törendi. Bol rimellediğin kirpiklerin bir pırlantanın göz alıcılığı ile titredi. O gecedен aklında odanın sıcağında gevşeyip şeklini yitiren bir parça çikolata kaldı. Kalabalığın alkışlarıyla gümüş gondola bindin.

312 numaralı hasta odasında gece uzadıkça uzuyor, dışarıdan gelen sesler giderek azalıyor. Kafeteryanın ışıkları sönüyor, koridordan gelip geçen de yok. Sehpadaki cam küllüğü alıyorum, sabah serinliğini anımsatan bir ürpermeyle pencereden bırakıyorum. Yere çarpma sesini duyduktan sonra bir süre daha bahçeyi seyre diyorum.

AYNI HİKÂYEDE VAR OLMA İHTİMALİ

Nuri elini kaldırmadan muhteşem atlar çizirdi. Kaşları alınmış, dudaklarına parlatıcı sürmüş kızlar, karakalem resimlerini yaptırmak için teneffüslerde karşısında poz verirlerdi. İşi bitince fark ettirmeden ortadan yok olurdu. Sarışın bir görünmezlikti çizmediği zamanlarda.

Özgür, esmer yüzünü belirginleştiren beyaz dik yakalı kazağı ile var olsun hikâyede. Dalgalı saçları, erkeksi yürüyüşü görenlerin yüreğine nedensiz bir sevinç yaymalı. Nuri okulun ilk gününde kızların hayranlık dolu bakışlarını yönelttiği köşede gördü Özgür'ü. Yakışıklı ve başarılı olmanın, beğenilmenin yükünü omuzlarında taşıdığını düşündü. Özgür yükünün farkında değildi daha o günlerde. Nuri suskunluklarının, suçluluklarının ağırlığından çökmüş gövdesini emanet gibi taşıyordu. Yükleri eşit olsaydı birbirini yok ederdi elbette. Ama öyle olmadı aynı yüklü taneciklerin birbirini ittiği, farklı yüklü olanların çektiği fizik kuralı; günlük hayatta işe yaramaz. Özgür, kızların arkalarından yaklaşıp sutyen lastiklerini çekip bırakan hergelelerdendi. İri bakışlı, mini etekli kızlara düşman oldu Nuri. Özgür'ü izlemek için

basketbol takımının maçlarını, bilgi yarışmalarını, münazaraları, tiyatro grubunun provalarını kaçırmadı.

Nuri'nin kravatındaki donmuş yağ lekesinden öğlenleri kantinde yarım ekmek arası sucuk yediğini varsaymak mümkün. Nuri'nin kravatı, beden eğitimi dersine de giren matematik hocasının kahverengi ile siyah arası kravatının aynıydı. Varlığının sebebi eşitsizlikler ve üç bilinmeyenli denklemler olan matematikçi, beden eğitimi dersine gelirken sadece kravatından ve takım elbisesinden kurtulmuyor, eşofmanlarını giymesi ile bambaşka biri oluyordu. Bir gün ilk cinsel deneyiminden söz ediyor, başka gün açık saçık fıkralar anlatıyordu. Ergenlik sivilcelerinin nedeninin fazla mastürbasyon yapmak olduğunu söylediğinde sırtını yumruklayan arkadaşlarının kahkahaları yüzünden ter içindeki Nuri'nin üzerine salonun bütün tozu yapışmıştı. Zonklayan her sivilcesine cinselliğinin damgasını vuran matematikçi yüzünden mi, şiirlere romanlara takılıp kalan zihni yüzünden mi bilinmez matematikte başarısızdı. İlk sınavlar başladığında Nuri, Özgür'ün ders notlarının gediklisi oldu. Defterlerimiz yüzümüz gibiydi, yaşadığımız her şey bize ilişkin bir işarete dönüşürdü. Gösterişli bir kap ya da cildindeki özensizlik, sayfalarındaki lekeler defter sahibinin yaşantısına ait izlerdi. Nuri de x ve y 'ler üzerinden Özgür'ün yaşantısının izini sürdü. Defterde dağılmış mürekkep lekesi, özlü bir söz, can sıkıntısından çizilmiş bir resim, sahibinin hayat görüşü ya da çılgınlığı olabilecek bir cümle aradı. "Uçurumları sevenlerin kanatları olmalı" ya da "Öldürmeyen her şey güçlendirir" türünden Özgür'ün hikâyesine ilâştirebileceği bir ayrıntı peşindeydi. Fotokopi makinesine yüz üstü uzanmış defter, kararmış onlarca kopyaya dönüşürken düşlerinde, özenle çizilmiş bir parabol gibi Özgür'ün yanı başına kıvrılı-

verdi. Nuri bütün gece defteri inceledi sabah geri verecekti. Özgür'e, aynı hikâyede var olma ihtimalinden yola çıkarak uzun bir mektup yazdı. Renkli kalemler, kalpler, aşkın türlü hallerini anlatan şiirler, felsefi kırıntılarla süsledi yazdıklarını. Harita metot defterinin ortasından kopardığı iki yaprak, önlü arkalı dört sayfa doldu. Mektubu sınava girmeden Özgür'e verdi.

Birkaç gün okula uğramadı. Belki Nuri o zamanlar da şimdiki gibi gerçek ile düş arasındaki o ince çizgide yürüyordu. Karşılaştıklarında bakışlarını kaçırmadı. Özgür tedirgindi, zarar görmemen için durumdan kimseye söz etmeyecekti ama ondan uzak durmalıydın! Bu konuşma hiç olmamış gibi ikiniz de unutmalıydınız. Nuri bir şey söylemeden mektubu Özgür'ün elinden çekip aldı, utanç da duymadı. Onun dik bakışına aynı karşılığı vermiş olması ile sonradan gururlanacaktı. Müdür muavininin, başhekimin, mahkemede savcının karşısında ilk defa orada deneyimlediği bakışla ayakta durabilecekti.

Bir sabah Nuri, müdür muavininin odasındaiken Özgür'ü dersten çağırdılar. Müdür muavini, nöbetçi öğrenciye Özgür'ün defterlerini alıp gelmesini söyledi. Nuri eve gönderildi, birkaç gün izinliydi. Mektuptaki çizimler ve yazı karakteri Özgür'e ait görünüyordu. Kopya çekenleri enselemekle ünlenen edebiyatçı, fizikçi ve müdür muavini bu konuda hemfikir. Özgür disiplin kuruluna sevk edildi. Bir hafta okuldan uzaklaştırıldı. Sonrasında da bu okulda kalmasının sakıncalarına ikna edilen ailesi tarafından başka bir şehre gönderildi. Nuri, Özgür'ün yazısını taklit ederek yazdığı mektubun bir örneğini kendisine sakladı. İkinci dönem okulu bıraktı.

CANLI ÖLÜM

Banu için

Nuri her sabah hasta odalarını paspaslıyor, çöp kutularını, idrar torbalarını boşaltıyor, yoğun bakımdaki elektronik cihazları, kapı kollarını tek kullanımlık gazlı bezlerle mikroplardan arındırıyordu. Gün boyunca ölenleri, hastalara mahsus asansörle beş kat aşağıdaki morga indirmek, ön tekerlerinden biri sağa çeken kirli arabası ile çarşafı çamaşırhaneye, üzerinde 'eks' yazan dosyaları arşive götürmek de onun göreviydi. Klinikte çalışanların zihninde, peşi sıra sürüklendiği paspasın nemli kokusu ile vardı. Temizlik şirketinin giriş çıkışları denetlemek için imza attırdığı dosya incelendiğinde işe bir defa bile geç kalmadığı anlaşıldı. Tanıkların ifadelerinden ve hastanedeki kamera görüntülerinden, Nuri'nin intihar kliniğindeki diğer kuşkulu ölümlerle ilgisi olduğuna dair herhangi bir kanıt bulunamadı.

Nuri'nin ölümünden sorumlu tutulduğu hasta, yoğun bakım ünitesinde yatıyordu. Yürüyemeyen, konuşamayan, sevişe-

meyen, yemek yiyemeyen, tuvalete gidemeyen, kendi başına soluk alamayan hastanın ölüm hakkı, etrafını saran cihazlar ve onları kullananlar tarafından elinden alınmıştı. Solunum aygıtının fişini çektiği için teknik olarak Ö.'yü, Nuri'nin öldürdüğü düşünülebilir ama karısı, doktorları, hastanın ölüm hakkını savunan bir grup avukat, noter, gazeteciler, televizyoncular, hastane yöneticileri hatta televizyon izleyicileri de olan bitene tanıktı. Aslında Nuri'nin tek yaptığı, etrafındakilerin Ö.'ye yakıştırdığı ölümü görünür kılmaktı.

Oda karartıldıktan sonra ışık, bedeni yastıklarla desteklenmiş Ö.'nün üzerine düştü. Gövdesi beyaz çarşafı örtülmüş, göğüs hizasında genişçe katlanmıştı. Yatağın başucundaki elektronik yaşam destek ünitesi; tansiyonunu, nabzını, vücut ısısını, kalp atışlarını, vücut sıvılarının ölçümünü monitöre yansıtıyordu. Boşaltım organlarının görevini devralan, saat başı idrar tetkiki yapan cihaz ise ayakucundaydı. Ö.'nün boğazında, kollarında içinden farklı renklerdeki sıvıların geçtiği plastik borular görölüyordu. Sol elinin işaret parmağına kırmızı ışığı yanıp sönen zımba benzeri cihaz tutturulmuştu. Boşta kalan parmakları karısının avucundaydı. Kadın siyah giyinmiş, kumral saçlarını arkadan toplamıştı. Z harfini anımsatan bir kırılmalı taşıyordu üzerinde. Kulağındaki minik inci küpele ile evlilik yüzüğü dışında takısı yoktu. Karısı ile doktoruna göre, Ö. aslında olan bitenin farkındaydı. Kopan onca kıyamete rağmen ölüm kararını özgür iradesini kullanarak bakışlarıyla onaylamıştı. Yatağın ayakucunda çizgili takım elbisesi ile hazır bekleyen noter de hukuk adına tanıktı. Televizyon izleyicilerine verilmesi gereken ilk mesaj bu olmalıydı.

Ö. kendi kullandığı araba ile ağaca çarpmıştı. Trafik kazası sonucunda boynundaki kırık nedeniyle dokuz yıldır yatağa

mahkûmdu. Konuşma yetisini yitirdiğinden repkileri ancak başını belli belirsiz sallaması ve göz hareketlerinden anlaşılabilirdi. Canlı yayın başlamadan önce Z. kendisiyle röportaj yapan televizyoncuya kocasının söylemek istediklerini yalnızca kendisinin anlayabildiğinden söz etti.

Yoğun bakım servisinde kameralar hazırlanmış, herkes soluğunu tutmuştu. Kanal Işın X'in yöneticileri, televizyon ekranı başındaki milyonlarca seyircinin de aynı durumda olduğundan emindi. Nuri kameraların görüş açısının dışında, yaşam destek cihazının yanında bekliyordu. Ö. ile karısı Z. ekranda göz göze görünüyordlardı. Aslında gerçek böyle değildi. Ö.'nün başını Z.'ye doğru çevirme olanağı yoktu. Z.'nin kocasının gözlerine bakması halinde ise hiç de uygun olmayan bir çekim hatası oluşabilirdi. Bu yüzden aslında Z. yatağın başucundaki duvara, Ö. de oda kapısına bakıyordu.

Z.'nin üzerine düşen ışık, noteri merkeze alıyordu kısa süreliğine. Siyah giysili sunucu gözünü ekrandan ayırmıyordu. Kameranın yatağın ayakucuna yönelmesiyle sesini yükseltti "İlk defa KANAL IŞIN X'in canlı yayınında az sonra..." Reklam spotları dönmeye başlıyor, yoğun bakımdaki lambalar yanar yanmaz çantası ile makyöz giriyordu. Reklamların ardından Ö.'nün yaşadıklarını anlatan ünlü sunucunun hazırladığı bant, yayına giriyordu. Televizyon seyircileri sunucunun sesinden belleklerine hüznün köprüsü kuruyorlar, kanalın izlenilirliği de doğal olarak yükseliyordu.

Nuri, başhekim tarafından verilecek önceden kararlaştırılmış sessiz komutu bekliyordu ki her şey bir anda oldu. Kameraların kayıta olmadığı reklam arasında yaşam destek ünitesinin fişini nasıl çektiğini kimse anlayamadı.

Canlı yayının tüm basamakları adım adım hesaplanmış, günlerdir prova edilmişti. Z.'nin ne renk giyineceği, noter, sunucu, doktor ve hemşirelerin sözleri belirlenmişti. Prova edilmeyen tek şey son andı. Yaşam destek ünitesinin fişinin çekileceği sırada havalandırma kapatılacak, yapay bir sessizlik yaratılacaktı. Ekran başındaki izleyiciler fişin çekildiği andan başlayıp bir dakika boyunca devam edecek olan sinyali ancak bu şekilde duyabilecekti. KANAL IŞIN X'in amblemi yer döşemesine, duvara, mikrofonun sapına yansıtılmıştı. Gözleri kapanan Ö.'nün göğüs hizasındaki çarşaf, yüzüne örtüldükten sonra çarşafın aklığına da KANAL IŞIN X'in logosu düşecekti.

CEKET

Otobüsten inip bir gölge gibi otogarın kalabalığına karıştım. Hava yeni aydınlanıyordu. Elimde, boş görünmesin diye ıvır zıvır tıktırdığım işporta işi bir çanta vardı. Çığırkanlara al-dırmadan yürüdüm. Yıllardır üzerimde taşıdığım kurşuni ce-
ketin etek uçlarını çekiştirdim, kolları iyiden iyiye kısalmış,
daralmıştı. Kurşun gibiydi omuzlarımda.

Valizlerini telaşla sürükleyenlerin arasındaydım. Barakadan bozma oyuncakçı dükkânından dışarıya çıkarılmış oyuncak-lar meydana yayılmıştı. Şarkı söyleyerek dans eden pembe giysili bebek önümü kesti. Trampet çalan beyaz kutup ayısı camdan bakışlarını üzerime dikti. Duvara yapışmış örüm-cek adamın lastik parçaları eriyip akıyor gibiydi. Biraz sonra zemini yapışkan bir sıvı kaplayacak, ben de o sıvıya yapışıp kalacaktım.

Boyları dökülmüş, sol tarafı çökük yatak, çocukluk düşleri-min tanığıydı. Tekerlekleri yamulmuş, jantı üzerinde gürültüyle giden bir bisikletim olmuştı. Bütün sınıf gripten kırılırken hastalanmamamı, okul önlüğümün üzerinde pek sakil duran

kırmızı ekose bir boyun atkısına borçluydum. Bir numara büyük spor ayakkabılarımın derisi yer yer soyulmuştu. Okunmuş kitaplar ve yarım kalan defterler de gelirdi karşı evden. Küçük kalmış kalemler, çatlak ve çorak suluboyalar. Akşamları yemeğimi tek başıma yemiş yatmaya hazırlanırken kendinden ağır torbalarla yorgun argın annem gelirdi karşı evden. Onların perdeleri hep açıktı. Geceleri kör ışıktaki, karşımızdaki ısl ısl avizeli salonu seyredirdim.

Elimdeki çantayı çöpe atıp kırmızı kumaşlarla dev bir hediye paketi gibi sarılmış binaya ön kapısından girdim. İnsanlar daracık borudan basınçla fişkıran sular gibi içeri akıyordu. Biraz sonra her yerin daha da kırmızıya keseceğini, umursamaz kalabalığa haykırmak istedim. Havada ısrarlı parfüm kokuları, kahkahalar, yalancıkdan “görüştüğümüze sevindim”ler, anlık aldatmacalar birbirine çarpıp duruyordu. Gözlerim ışığa alışmaya çalışırken, az önce dışarıda titreyen taba rengi süveterli simitçi çocuğu gördüm. Avucundaki bozuk paraları sımsıkı tutarak, oyun makinelerine gidiyordu. Giriş kapılarındaki, binadaki kameraları tek tek biliyor ama hiçbirinden çekinmiyordum. Nasılsa görüntülerim televizyon ekranında defalarca dönüp dururken iş işten geçmiş olacaktı. Pahalı mücevherleriyle tanınmış markanın vitrinindeki ünlü yıldızın dev resminin önünde kalakaldım.

İğneleri severdi karşı evdeki gri gözlü kadın, göğsündeki iğneyle saplıydı belleğime. Siyah elbiselerinin sol göğsünde, incecik bir bahar dalı, değerli metalden bir tuğra, gözleri olmayan bir yüz taşırdı. Her karşılaşmamızda -ki karşılaşmamaya özen gösterirdim- bakışıyla, duruşuyla sanki parmak uçlarıma iğneler batırırdı. Gri gözlü kadın, kimi zaman da iğneli sözcüklerini annemle gönderirdi. Annem, saf denilebilecek kadar

iyi niyetli bir kadındı. Söylenenleri üzerinde taşır, gözünden sakındığı oğluna gelişigüzel saplardı ansızın. İğnenin değdiği yerde nokta gibi kan donup kalırdı, kimseyi söylediklerime inandıramazdım.

İçtiğim ilaçtan olacak, garip bir umursamazlık bedenimle birlikte çevremi de sarmış gibiydi. Bir an uğultunun içinde kaybolacağımdan korktum. Gürültü kafamın içinde yankılanıyor, kalabalık beynimin koridorlarında dolaşıyordu. Duvarları, merdiven boşluklarını kaplayan aynalar bedenimi parçalara bölmüştü. Ellerim, ayaklarım gövdemi saran kabloları aksi yönlerde çekiştirip duruyor, gövdem dallarından budanmış bir ağaç kütüğü gibi sürükleniyordu. Bu, ne yapacağını bilemez halimi her zaman olduğu gibi yukarıdan birileri izliyor olmalıydı. Renkli torbalar, yaldızlı paketler, tavandan görünmez iplerle asılmış kırmızı kalpler arasında olan bitenin seyircisiydim yalnızca.

Ölenin eşyası dağıtılmış. Ruhuna güç gelirmiş dolaplar dolusu giyecek, ayakkabı. Yalnızca bizde değilmiş bu adet, başka memleketlerde de böyleymiş. Ölüünün giysileri muhtaçlara verilmeliymiş ve pek de yakın olmayanlara. Tertemizmiş hepsi de; hastalığı, akarı kokarı yokmuş mevtanın. Kapı önüne bırakılan ayakkabılarını da eskiciler almış artık. Bu ceket en sona kalmış, kıyamamışlar vermeye. Ölüünün en sevdiği ceketiymiş, eskitmek kısmet olmamış. Sayılı giymiş; iki, bilemedin üç defa. Avrupa'dan bir yerden severek almış. Çok da yakışmış; duman rengi, gözlerinin mavisini belirginleştirmiş rahmetlinin. Bayrama, davete, önemli bir geceye derken ömür geçip gitmiş. O yüzden giyen kirletmemeli, buruşturmamalı, hakkını vermeliymiş İngiliz kumaşının. Para versen bile artık bulamazmışsın böylesini, kışın sıcak, yazın serin tutarmış. Sonra

unutmadan, pek göz önünde olmamalıymış giyen, içi kabarırmış hanımının. Annem kendinde değildi, gözyaşları ölünün yedisine karışmıştı, aylar sonra bile güneşten kavrulmuş çöp gibi kolları ile bir kazan helvayı ateşte çeviriyordu sanki.

Az zamanım kalmıştı. Ana giriş kapısının tam karşısındaki beyaz duvar saati şimşek hızıyla yerinden fırlayıp, kalabalığı yardı. Sağ kolumdaki kronometreli saatin üzerine yerleşti. Saatin siyah kolları hızla ilerliyordu. Bir dakika on üç saniye sonra, tam şarap satan dükkânın önünde...

Cekete yüklenen, ölünün yaşamının bana düşen bölümüydü. Büyük evin ıslıl ıslıl pencereleri, bayramlarda öpmem için uzatılan bir el, yaldızlı acı çikolatalar, mahallenin çocuklarına verilenden biraz fazla bayram harçlıkları... Sallanan düğmelerinden birini koparıp atmıştım ilk iş olarak "Gözünün önünde pek dolaşma," uyarısını ciddiye alıp var gücümle yatılı okul sınavlarına hazırlanmıştım. Lise boyu tek ceketim olacaktı kurşuni ceket. O günlerde, arkamdan konuşulanları, nedensiz gülüşmeleri yeni yeni hissediyor, gri gözlü kadının eziyetlerine ve küçük görmelerine annemin neden dayandığını anlamaya başlıyordum. Bir oğlun babasının tabutunu taşıması gibi yıllarca omuzlarımda taşıdım ceketini... Yalnızca okulda değil, tatil günlerinde de üzerimden çıkarmazdım. Dik yokuşlara tırmanır, merdivenler çıkar, uzun yollara vururdum kendimi... Değil mi ki bana verilmişti onca yoksul ihtiyaç sahibi arasından. Karşılığı para ile ödenmiş bir giysi değildi. Karşılığı hiçbir zaman ödenmeyecek, ömür boyu borçlu kalınacak iyiliklerden biriydi. Sanki ceketin beni koruyup kollama görevi vardı, giyer giymez üstünlüğünü hissettirirdi. Sırtımı yuvarlaklaştırır, sol omzumu düşürürdüm hafiften. Bana ait olmadığını kokusundan hissederdim. Parfüm mü, traş losyonu mu, sabun

kokusu mu bilemiyordum. Yoksa ışıltılı salonların, havaalanlarının, lüks otomobillerin kokusu muydu içine işleyen?

Çevremdekiler birdenbire varlığımın farkına varmışlardı. Biraz önce ezip geçen seslerin, görüntülerin hepsi bana kulak kesildi. Yalnızca tüm parasını oyun makinelerine kaptıran simitçi çocuk benden haberdar değildi. Herkes yaşamakta olduğu ânı ertelemişti. Gülüşleri, öpüşleri, koşuşturmaları hepsini... Kiminin eli cüzdanında kimilerinin ayakları bir mağazanın eşiğinde, yürüyen merdivenin bilmem kaçınıc basamağında kalakaldı. Üzerime onlarca göz yapıştı. Siyah, kahverengi, ölü yeşili, kedi elası gözler. Bense ilk defa aldırışsızdım. Bakışlar, bedenimi yıkayan sular gibi akıp gidiyordu. İçimde bir yerlerde, ürpertici bir sevinç dalgası gövdemi tutsak etmiş, titretiyordu.

Sıska bedenime sığmayan yılgın bir öfke bulutuydum o zamanlar. Kimi geceler gri gözlü kadın rüyama girer, yoksulların mal kıymeti bilmemesi üzerinden anlaşılabilircek onlarca cümle kurardı. Tatillerde bile gelmek istemiyordum artık eve. Annemse farkında değildi yaşadıklarımın.

Yıllardır görmediğim annem, arkamdan gülüşen mahalledekiler, okulda hep en arkaya oturtan öğretmen de kalabalığa karıştı. Vitrindeki dizi yıldızı ile göz göze geldik. Yasaktı oysa. Böyle durumlarda hiç kimseyle göz teması kurmamayı öğretmişlerdi, yüzünde asılı duran sırtışı çekip aldım. Üzerlerine savurdum. Otogardaki oyuncakçı dükkânından fırlayan, şarkı söyleyen pembeli bebek, trampet çalan ayı, zıplayan kurbağa herkesin eline ne geçirirse çaldığı başıbozuk orkestraya dönüştü. İçimde kesik kesik çalan müzik giderek ritmini arttırdı. Dün akşam izlediğim dizinin final bölümü-

nü, kadının, herkesin önceden bildiği ama yine de merakla beklediği intiharını anımsadım.

Şarap satan dükkânın önündeydim. Karşımdaki kameranın görüş sahasına girdim. Kurşuni ceketini savurdum önce. Şişelerin havada zerreciklere ayrılıp, kanımla birlikte akan şaraba karıştığını görür gibi oldum. Bedenimin parçaları da bu kan gölünde yüzüyordu. Sol elim pimi çekerken ruhum, bedenimi çamura bulanmış bir giysiyi üzerinden sıyrıp atarcasına terk etmişti bile.

öykü şiire âşıktır...

YAĞMUR PANSİYONU'NDA GÜL KOKUSU

Edip Cansever sevdiğimdir

Ahşap Rum evinin üst katında, oda kapısı yıkıldı yıkılacak gibi çalınıyor. Yazlık kasaba uykuda, güz yorgunu. Yaz eskisi birkaç konuk, turist yani. Ne dersen artık! Gün batımında-ki nemli sıcak, yerini yapış yapış bir esintiye bırakmış. Yaz güze, gün geceye dönüyor. Başiboş bir deniz, kıyıya çekilen tekneler, delik deşik tuzdan sertleşmiş yelkenler ve yorgun direkleri. Kaçak sözcükler, geçmiş geceler, gülüşler, öpüşler, güneş yanığı hazlar bir köşeye atılmış, bekliyor. Kimilerinin avucunda güle dönüyor.

Küf ve nem kokan, o deniz kasabasında Yağmur Pansiyonu'ydu. Küf, belki bir anlama varmak için burnumun ucunda taşıdığım kokuydu. Pansiyona çevirdikleri Rum evine yakıştırdığımdı. Nem gerçekti. Pansiyonun ardına kadar açık kapısından içerisi olduğu gibi görünüyordu. Merdivenleri çıkınca ikinci katın meydanında, -sofa, hol diyebileceğiniz meydanları olurdu bu evlerin- eski bir masa. Bir zamanlar

gösterişli bir yemek masası olmuşluğu var gibi. Oymalı, yara bere içinde. Tahta sandalyede uyuklayan adam, Aylak sanki. Oysa Yağmur Pansiyonu'nun bütün işi onun üzerinde. İşini fark ettirmeden yapan, hayatın bir köşesinde emanet gibi duranlardan. Duvarda çerçevelenmiş bir yazı, hangi zamanın tanığı belli değil. Sararmış bir defter yaprağına gelişigüzel karalanmış: "Ömrümüz yağmurların işidir sevgilim," imza yerinde, Yağmur Pansiyonu. Yazının altında uyuklayan Aylak Adam merdiven başında şimdi. Aylak Adam yakıştırması ile edebiyata kendince dahil oldu. Bakışı, susuşu yazıya ilikli artık. Üst kattaki odanın kapısı yıkılırcasına yumruklanırken tahta sandalyesinde öylece oturacak değil. Bir öykü kişisine dönüşmekle yan hikâyecikte var olmak arasında gidip geliyorsa da hiçbir dayatma olmadan yardımcı öykü kişisi kimliğini benimser. Koşarak üst kata çıkan kadını şaşkın bakışlarla inceler. Kadın sarhoş değildir. İçki içmeyi sever, sever de bu gece sahildeki barda çay ve sodadan başka şey içmemiştir. Her taşkınlığı alkole yüklemek olur şey değil. İçilen ne ise denize karşı içilmiş olması başka bir konu elbette.

Kasaba daha bu sene yağmurun damlasını görmedi. Bu yüzden Yağmur Pansiyonu üç aylık yaz dönemi tıklım tıklımdı. Aylak sandığımız adam yağmurlar başladığında pansiyonun kapısına kilit vurup sadece kendisinin bildiği bir ara kapıdan gündelik yaşamına geçiş yapar. Yağmurlar bitinceye kadar orada gizlenir. Siz onu, yani siz okur, ben yazar olarak bu öyküdeki varlığı ile Yağmur Pansiyonu imgesiyle anımsayacağız. Yaşantısı umurumuzda olmayacak, öykümüze katkısı yoksa böyledir, böyleyiz işte.

Kadın merdivenden çıkıyor, ayağında topuklu ayakkabı yok, yanıldınız işte... Zemine çıplak ayakla basıyormuş duygu-

su uyandıran ince tabanlı sandaletleri iki parça iple ayağına tutturulmuş. Yağmur Pansiyonu'nun gıcırdayan ahşap merdivenlerinde ip bir kopsa kadının ayakları ortada kalacak. Öylece, çırılçıplak.

Adam kim, kadın? Kadını ayaklarından tanıyoruz, bir de kapıyı yumruklayışından. Yakıştırıyoruz aslında. Resepsiyondakine aylaklığı uygun gördüğümüz gibi kadını da öfkesi üzerinden tanımlıyoruz. Ya içerdeki, büyük odadaki, kapısı yumruklanan? O, öykünün asıl kişisidir, şimdilik. Adını bilmiyoruz. Şiir yazıyorsa Yağmur Pansiyonu ve intikam çılgınları betimlemeleri ona aitse şair diyeceğiz. Şiirini, kadına kapıyı açmayışını, hatta girişteki yazıyı da ona yakıştıracağız.

Adam, kadına kapıyı açmıyordu, açmazdı, açmasıydı. Aşk aralarında düşünülebilecek onca bağlantı arasında ilk akla geleni elbette. Aşk, tutku, aldatma, intikam... Hepsi, hiçbir... Belki de nedensiz bir sıkılma hali ama nedensiz tüm sıkıntılara sağlam sebepler bulma gerekliliği öyküyü asıl gideceği yerden alıkoymasın, alıkoyamaz, alıkoymamalı. Aksine, bir öykünün ortaya çıkmasının en sağlam nedeni nedensiz sıkıntılardır. Yine de bir sebebe gereksiniyorsak, ki çoğu kez gereksiniriz, kadınla şairin yaşadığı bir aşk gecesi kurgulayabiliriz.

Şairle kadın, bir ilişki yaşamışlardır. Aşk, tensel çekim, bir anlık heyecan, yüreklerindeki boşluk duygusu her neyse... Yaşanmış olması yeterlidir. Öyle olmalı, öyledir zaten. Her şeyin düşlerimizdeki kadar büyümlü olmasını istesek de gerçek dediğimiz, sıradan hayal kırıklıklarından oluşur. Yine de kolay kolay kimse birbirine bir hayal kırıklığı olduğunu söyleyemez. Şair kırılğan kadına ne dese? Seviştikten hemen

sonra sigara içmişlerdir, öylesine, olması gerektiği gibi... Belleğimizin sıradan, çok kullanılmış motiflerinden biri olarak öyküde yer bulmasına şaşırmayın lütfen...

Bir öğleden sonraydı, Rum evinden bozma Yağmur Pansiyonu'nun denize bakan odasının panjurları sımsıkı kapalıydı. Uzaktan ağustos böceklerinin sesleri duyuluyordu. Oda, ilk sevişmelere yakışacağı üzere loştu. Kadın bacaklarını ortaya sermiş, memelerini yer çekiminden sakınmıştır. Erkek, şair olsa da göbeğini içine çekeceği ilk birkaç dakikayı gözünde büyütmüş olmalı. Sevişme ki kendi ritminde tamamlanmış, esrime ânının hemen ardından beyaz pikeye sarınmıştır. Kadın, bu sevişmeden şairin imgeleminde güneş yanığı omuzları, kolları ve esmer bacakları kalsın ister, bir de doyum anında etkili olduğundan emin olduğu küçük çığlıkları. Bunun dışındakileri beyaz pikeye sarıp duşa gider. Şair çıplak, mutsuz, belki hep olduğu gibi. Sıradan bir sevişme duygusuyla pencereye yönelir, panjuru bir parça açsa bu berbat duygudan kurtulabilecek mi? Sigara, evet tam sırasıdır, sıradanlığa bunca teslim olmuşken. Kadın kendine pek yakıştırdığı bir kokunun görkemiyle duştan çıkar. Islak saçları, nemli gövdesi, kokusu gül. Yatağın kenarına oturur, sigara içen şaire gülümser, gül rengi bir kutudan çıkardığı yapışkan pembeliği, bacaklarına, omuzlarına, kalçalarına, karnına, memelerine, yüzüne, boynuna yayar. Gül sürer, uzun sürer. Pembe yapışkanlık vücudunun her köşesine yayılır, sanki bir yaşıntıdır gül şimdi. Şair, kadının kokusu burnunun ucundayken "Bir daha görüşmeyelim," demeyi aklından geçirse de söyleyemez. "Midem bulanıyor, başım dönmeye başladı," sözleri dökülür ağzından. Gerisi kendiliğinden gelir, "Gül kokusuna alerjim var." Şiir yazar ama öykü kurgulamayı da bilir. Aklına ilk gelen, yüzüne sürdüğü tek kozmetiğin gül

suyu olduğu annesidir. Annesinin taptaze cildini, güzelliğini, belki de şehvetini borçlu olduğu Isparta güllerinden söz açar. Eve sinen gül kokusunun çamaşır suyu kokusuna karıştığı bir çocukluk uydurur kendiliğinden. Kadın, şairin başını gül kokulu göğsüne bastırır, saçlarını yapışkan elleri ile karıştırır. Daha önce yalnızca fiziksel çekim duyduğu şaire tam da o anda âşık olur. Yaralarımız sandığımızdan daha çekicidir, özellikle de estetik bir bakışla sunulduğunda. Birbirinin yaralarını yalayan sokak köpeklerine benzeriz. Kadın, o öğle sonrası yarasına dilini sürdüğü şairi kolay unutmaz.

Sonraki gecelerden birinde, yağmur mevsiminin başlama-sına ramak kalmışken kadın denize karşı soda ve çayını içmişken Yağmur Pansiyonu ve şair düşer aklına. Bilir ki bu saatlerde dizelerine gömülmüş kim bilir hangi yaralarını kanata kanata yazıyordu. Aklından geçeni yapmanın tam zamanıdır. Kadın, şairin kendisini portakal çiçeği kokulu bir şiirle aldattığından emindir ve Yağmur Pansiyonu'nda intikam çığlıkları atmaya hazırlanıyordu. Herkesin uykuda olduğu o sahil kasabasında.

ŞİİR SEVEN KEDİ

Bilge Karasu sevdiğimdir

Her şey, sevgilisine olan özlemini bir kedi üzerinden anlatan “Bahane” adlı şarkı yüzünden. O şarkıdan yola çıkarak kedi sevmeye niyetlendim. Sevmek için bahane gereklidir kimi zaman. Aslında sevmek değil de sevdiğini anlatabilmek için. Belki edebiyat ve kediler üzerine bir öykü yazarak da kedileri sevmeye niyet edilebilir. Her niyet gibi başlangıcı heyecan verici, sonucu belirsiz olsa da kedilerin edebiyata yakıştığı söylencesi kedi sevgisinin yüreğimde uç vermesini sağlayabilirdi.

Üstelik kediler insanlardan farklı olarak sahiplenmeden seviyorlarmış. Kedileri göçen bir bahçede öyküler yazarak günler geceler boyunca şiire kaçan kedisini bekleyen yazarın yalancısıyım. Sahip olmamayı göze alarak sevmek; yalnızca bu duyguyu anlayabilmek için bile yazmalıyım bu öyküyü.

Karaşın kedi, yazarın öykülerinden birinde görüldüğünden bu yana bahçesinde yaşıyordu. Yalnızca bahçesinde değil,

kitaplığında, yemek masasında, yatağının ayak ucunda, yazı makinesinin üstünde, kâğıtların arasında, uykusunda, düşlerinde en çok da yazdıklarında. Geceleri uyumaz, beklerdi. Yazarın zihninde belirdikten sonra kâğıt üzerine düşen her öykü taslağıyla gözleri parlardı. Yazar dilin dehlizlerinde savrulan bir adamdı. Ölü sözcüklere can vermeye niyetli bir ortaçağ abdalıydı. Yaşantısında, yazısında kedilerin yeri başka olsa da kimi zaman bir yengece, kirpiye de övgüler düzebiliyordu. Kediye kiskançtı, mırıltısına kulak verilmediğinden kırgındı. Öfkesi yalın ve yakıcı olabilirdi. Mart ayıydı, aşk rüyaları görüyordu. Öykücünün zengin imgelerle dolu bahçesinde artık kendisine yer olmadığını düşünür olmuştu. Karaşın kedi, boyun eğmezdi. Hiçbir yerde uzun süre kalmaz, çekip gitmekten korkmazdı. Köprücük kemiği olmadığından başının sığıdığı her delikten geçebilirdi. Gözü arkada kalsa da belli etmezdi.

Yazar, o gece bir oyun kurgulamanın telaşında, makinesinin tuşlarında onuncu masalın sözcüklerini dizmekteydi. Kedi bu defa oyun dışıydı. Masanın etrafında huzursuz dolanıyor, gözleri kıvılcımlar saçıyordu. Tüylerinde Mısırlıların tanrı gözüyle kutsadıkları atalarının izlerini taşıyordu. Tehlikeyi sever, belayı çağırırdı. Dokuz canlı, cehennem uyrukluydu. Usulca çatıya çıktı. O gece dolunay vardı, dev binaların gölgesindeki karanlık boşluğu fark etti. Ağaçların sık dalları arasından pencereden sızan ışığı, sözcükleri eğip büken şairi ilk defa gördü. Şair yalnızdı. Şehrin tekdüze griliğinin içinde alıp başını gitmiş bir ormandı bahçesi; etrafını yabani otlar, dikenler bürümüşü. Geceyle şiirin bir ilişkisi olmalıydı. Karaşın kedi sonraki gecelerde de şairin düşlerini tırmaladı durdu. Sonunda unutulmaz öyküler yazan öykücünün bahçesinden sözcüklerinin çağrısına karşı koyamadığı şairin

penceresine dört ayak üstüne düştü. Şair kendine sürgündü nice zamandır. Karaşın kedinin nereden geldiğini sorgulamadı, varlığını kolaylıkla kabullendi. Kedi, kabuk tutmuş yaralarını yaladı. Coşkuyla dizeden dizeye sıçırıyor, dillennemiş sözcükler mırıldanıyordu. Şaire gelince karaşın kedinin karanlıkta kor gibi yanan gözlerine bakarak yazıyor, onu göğsünde uyutuyordu.

Kedi belki de şairin şiire duyduğu aşkın bahanesiydi. Yalnızca bu yüzden kucağına oturmasına, sırnaşık bir edayla ellerini yalamasına, bacaklarına sürünmesine, kucağında mırıl mırıl uyumasına katlanıyordu. Dizeleri gösterişsiz, hesapsız, gürültüsüz akan bir nehirdi artık. Kedinin şiire bu denli yakıştığı kimsenin aklına gelmezdi.

Öykücü, bir şaire âşık olup kendisini terk eden kedisini nankörlükle suçlamamış. Üstelik terk edildikten sonra kitapsız ve kedisiz bir yaşantının eksikliğini anlatan bir de kitap yazmış. Karaşın kedinin gidişi yazarı hüznölendirse de sahip olma duygusunun yersizliğine dikkat çektiğine göre bu duygudan arınmış olmalı. Gidenlerin ardından en güzel öyküler yazılır çoğu zaman. Yazar da gitmenin kalmaktan uzun olduğunu bilenlerdendi. Belki de bu yüzden son öykülerinde kediler görünmese de sözcüklerinin gölgesinde karaşın kedinin varlığı hissedilir.

HAYAL SARNICI

*“Zeus bizi bir kara yazgıya uğrattı;
gelecekteki insanların dillerinde
söylenelim diye”
Homeros İlyada*

Ege Denizi’nin ortasında güneşi solmuş ıssız bir adaydı Lemnos. İda Dağı’nın gölgesinde, yırtıcı rüzgârların, üzüm bağlarının ülkesiydi. Şarapla kanın birbirine karıştığı bu topraklarda her felaket öncekini unutturan uğursuz bir düş gibiydi. İri taşlardan örülmüş Hayal Sarnıcı, adanın tek tatlı su kaynağı; acıların, günahların, öfkeyle işlenen cinayetlerin kuyusuydu. Sarnıcın suları yılda bir defa Lethe Nehri’ne karışır, unutuşun sularında yıkanırdı. Adada yaşayanlar içtikleri her yudumla geçmişlerinden kurtulur, yaşadıkları onca acı, utanç sarnıcın duvarlarına oyulmuş insan suretlerinin yüzlerinde donup kalırdı. Geçmiş aşkları, zulmü, savaşları, ölümleri sadece şairler anımsardı. Şairler ki söz zamanlarda, düş uzamda yaşarlardı. Dizelere sarıp sarmaladıklarını gün ışığından sakınır, karanlıklarında gizlerlerdi.

Sarnıcın suyunun kızıla kestiği zulüm zamanlarından herhangi bir zamandı. Zulümkârlar işlediğim eril suç yüzünden adada taş üstünde taş bırakmadı. Hayal Sarnıcı, yakılıp yıkılan Lemnos Adası'nın karanlık, dipsiz mezar taşıydı artık. Kim bilir ne zamandır gecenin içinde bekliyordum. Ağaca bağlı gövde mi sarnıcın ağzına götürecek bir parça güç için varlığından hiçbir zaman emin olamadığım tanrıya yakarıyordum.

Semiramis'le birlikte büyümüştük. Zeytin ağaçlarının gölgesinden, denizin tuzundan, poyrazın sesinden kurgulanmış bir öyküydü bizimki. Adalılar kadar, çakıllar, albatroslar, martılar da tanıktı yaşadıklarımıza. Sevdığım kadının kokusundan, gülüşünden, öpüşünden bir tanrıça yaratmıştım. Yakışıklı değildim, yoksuldum, ona verebileceğim tek armağan sözcüklerimdi. Önceden kararlaştırılmış değildi buluşmalarımız. Tehlikenin büyüklüğü tutkumuzun karşısında önemsizdi. Belki de yanıliyordum yüzyıllar öncesinden belirlenmişti yaşadıklarımız. Ayın büyüdüğü yıldızsız gecelerde güney rüzgârı kokusunu getirirdi. Sevgilim peçesinin ardında utanç, karanlığın içinden çıkıp geldiğinde toprağa çırılçıplak uzanır, o vahşi kokuyu duyardık. Etrafımızdaki nesneler sis varlıklarına dönüşür, bedenlerimiz birbirini anımsardı.

Sevgilim şafak vakti bir gölge gibi karanlığa karışır, derin ayak izleri bırakırdı bende. Göğsümde bir yalnızlık büyür, hiçbir şey yapmadan bir kayalığa tırmanıp yüzümü İda Dağı'na vererek oturma isteği duyardım. Böyle zamanlarda çılgın bir rüzgârı özlerdim. Günler geceler boyu yeri göğü birbirine katacak, denizin ortasındaki kimsenin bilmediği bu adacıkta düzen diye bilinen ne varsa yerle bir edecek rüzgârı beklerdim. Oysa gündelik işler hiçbir şey olmamışçasına aynı ritimde tekrarlanırdı. Ekinler boy verir, zeytinler dalında çiçek

bağlar, bağbozumu hazırlıkları başlar, bebekler doğar, çocuklara bakılır, evler onarılır, düğün dernek kurulur, ölümler gömülürdü. Sevgilim sonraki buluşmamıza kadar kocasının yatağına girer, ona kadınlık ederdi. Hephaistos'un demire şekil veren kaba saba ellerinin sevgilimin saçlarında dolaştığını düşünürdüm. Günün birinde ateşten soluğunun Semiramis'in incecik tenini bir mızrak gibi yırtacağından korkardım.

Ada günlerdir dinmeyen deli rüzgâra teslim olmuştu. Denizle kara birbirine karışmış, göz gözü görmüyordu. Günbatımında bir mağaraya sığındık. Zamandan kopmuştuk. Yıldızlardan, bir gök kubbe düşledik üzerimizde. Birbirimizin kuytusunda yüreklerimiz denizde kopan fırtınanın ritmini tutturdu. Sakınlı yaşayanlardan değildik ikimiz de. Gövdelerimizde insanoğlunun ilk suçunun hazzını duyuyorduk. Gecemizi gümüş bir ay sarmıştı, öyle sanıyorduk. Oysa gün geceyi kovmuş, güneş Lemnos'un üzerinde asılı kalmış. Bizim gece sandığımızısa kendi karanlığımızmış.

Güneş sırrımızı açık ettiğinde Hephaistos'un sövgüleri yeri göğü inletti, bir volkanın ağzından dökülen öfkesi adayı ateşe verdi. Aksayan ayağıyla Lemnos'u karış karış dolaştı. Ailemin erkekleri sarnıcın karanlık sularını boyladı. Yüreğimi, kendi elleriyle dövdüğü demirden bir ağa tutsak etti. Türlü işkence, hakaretten sonra yaralar içinde bıraktılar beni. Akbabalar başımın üstünde dönüp duruyordu. Zulümkârlar gövdemi sarnıcın yanı başındaki ağaca bağlayıp Semiramis'i saçlarından sürüklediler. Acılarından kurtulması için bir an önce ölmesini diledim. Solgun bedeninde kan kalmayıp bir gölgeye dönüştüğünde gözlerime gecenin karanlığı indi. Sevgilimin kanı sarnıcın suyuna karıştı, bedeni derin sular da yitip gitti. Acılar içindeydim. Bağladıkları ağaç kanımla

sulandı, soyumun kanı elmanın mayhoşluğuna karıştı. İşte o an suçumuz gerçeğe dönüştü. İnsanoğlunun ilk suçunu kan tadında dişleyecektiniz bilmeden.

Hephaistos, öldürmeyip yüreğimi sıkıştıran demir kafesle yaşamaya mahkûm ederek bana en büyük cezayı verdi. Gücüm tükenmek üzereydi. Ada yangına teslim olmuştu. Poyraz yön değiştirince alevler Hayal Sarnıcı'na saldırdı. İşte o sırada başı bulutlara değen İda Dağı'ndan ortalığı birbirine katan bir gök gürültüsü koptu; şimşekler, yıldırımlar yağdı üzerimize. Kıyamet gibi bir yağmur başladı. Sular yükseldi. Lemnos, Ege Denizi'nin üzerinde bir nokta gibi kalmış olmalıydı, ağaca bağlı böylece boğulup gideceğimi düşündüm. Ada batarsa sözcüklerim de denizin dibini boylayacaktı. Aşkımızı, tutkumuzu, acılarımızı, yaşadığımızı, ölümümüzü kimse bilmeyecekti. Fırtına, ağacı sökmüştü, yağmur sularının oluşturduğu küçük bir nehirde sürükleniyordum. Nasıl olduysa sular gövde mi sarnıcın ağzına götürdü. Hayal Sarnıcı çamura bulanmış bedenimi içine çekip en ılık yerinde alıkoydu. Gözlerimi kamaştıran ışık seli karanlık suları yıkadı. Sarnıcın kızıl suyu damarlarımda dolaşmaya başladı, soluk alabildiğimi hissettim. Üşüyordum, sarnıcın duvarlarına oyulmuş taştan suretlerden biri kulağıma, günahkâr şairlerin daha önce duymadığım sözcüklerini fısıldadı. Soluğunun buğusuyla yüreğimin buzu çözüldü. Kalbin işlediği suça gülüp geçti. Sarnıca gizlenmiş sözcükler suyun alıkoyduğu dizelermiş. İçime dizelerce şiir sızdı. Gün ışığının olmadığı gölgeler ülkesini vaat etti. Ağzında unutuşun tomurcukları vardı. Parçalanmış dudaklarımdan öptü. Demirden kafesi artık hissetmiyordum, kalbim hücresinde taşkın bir nehir olmayı diledi. Yeryüzündeki bütün suların ondan gelip ona geri döndüğü Lethe Irmağı'nın deltasını gördüm yüzünde.

ŞU GÖRDÜĞÜN EV DAHA ÖNCELERİ DAHA İYİ EVDİ

Pegasos'un sırtındaki ozana

İncir ağacı avluya açılan kapının yanı başındaydı. İncirin hayali bahçenin göbeğinde olmaktı. Her hayal gibi biraz ham biraz da eksikti... Bahçenin orta yeri ceviz ağacının gerçeği idi.

Yakındaki derenin yatağını değiştirmiş birileri. Tahmin edilebilecek sıradan sebeplerle ki öykü bu sebeplerden söz açarak kendi ritmini bozacak değil. Derenin yatağı değiştirildikten bir süre sonra avlu kapısının yanında incir ağacı olan ev, apartman bloklarının gölgesinde kalmış. Yüksek binaların pencereleri sımsıkı kapalıymış ama kimi yıldızsız gecelerde apartmanın alt katında oturan şairle avluya açılan kapının yanı başındaki incir göz göze geliyorlarmış. Bir gece bahar yağmurları sel olmuş. Apartmanlarda yaşayanlar, topu topu birkaç gecekondunun suyla, çamurla boğuşmasını izliyormuş. Söz etmeye değmeyecek bir heyecanla birkaç dakikalığına haber olmak için bakışları, ana haber bültenlerini

tarıyormuş. Aşağıya inmek yalnızca şairin düşüneceği bir şeymiş. Şair ayağında terlikleriyle koşmuş, ilk gördüğüne, “Kum bastı evi,” demiş. “Şu gördüğün ev daha önce daha iyi bir evdi,” diye eklemiş. “Doğduğum evi kum bastı, çamur,” diye söylenmiş kimse duymuyormuş gibi. Çamura saplanıyor yine de aldırmiyormuş. Şair çocukluğunu kurtarmakta kararlıymış.

Çocuk, avlu kapısının yanı başındaki incirin altında uyuyakalır, düş kurarmış bir zamanlar. İncirin altında uyumanın uğursuzluk getireceğini söyleyenlere aldırılmazmış. Hiç görmediği babasını sözcüklerle, incirin dalları arasından sızan gün ışığı ile çizermiş her düş zamanına. Bir de aşklarını... Haytaymış, şiir yazar, durmadan âşık olurmuş daha o zamandan. Düşleri incirinkine, incirin hayalleri çocukluğunun dizelerine karıştırmış.

İncir cennette var olmaktan fazlasını özlermiş. Âdem’le Havva’nın çıplaklıklarından utanarak el kadar yaprağını örtünmelerini anlamsız bulur, cennetten kovulan insan soyunun ilk suçunun hazzını gövdesinde hissetmek istermiş. Tutkuluymuş incir. Balını, kudretini, lezzetini insanın ilk suçuna yakıştırmış.

Şair, mahalledeki birkaç gecekonduyu sel, viraneyi kumun bastığı o gece, avlu kapısının yanı başındaki incirin altında ıslak, soğuk bir düş görmüş. Yapışkan, katran gibi çamur, ayaklarından başlayarak gövdesini kaplayıp içine işlemiş, teninin altına, kemiklerinin arasına, iç organlarına, en son yüreğine yürümüş. Cennette bulmuş kendisini, çıplaklığını incir yaprağı ile örten bir kadın, elindeki meyveyi sunmuş. Onun yüzünden cennetten kovulacağını bilerek çamurdan

ağız ile tutkuyla yemiş inciri. Gün ısıdığında sular çekilmeye yüz tutunca şairin çamurdan bedeniyle incirin gövdesini birbirinden ayırmak mümkün olmamış.

*gerçek ile düş arasında
ince bir çizgi...*

ÇİZGİ

Puslu kasım akşamında yağmur yağıyor. Akşam trafiği caddeyi birbirine katmış. Köşedeki gri binanın gölgesi odamın duvarına düşüyor. Dairelerinin ışıkları birer birer yanıyor. Cama burnumu yapıştıınca dışarının ıslaklığı içeri doluyor. Elimle üçüncü kattaki doktorun muayenehanesinden, bitişiğindeki gelinlik diken modaevine bir çizgi çekiyorum. Parmağım buğulu camda kaydıkça başına buyruk bir hikâye kılığına giren çizgim alıp başını gidiyor.

Perdeleri hep örtük, ışık bile yol bulamıyor kalın storlardan. Odaları; urların, istenmeyen gebeliklerin, soğuk metal aletlerin, loş ışıkların, duvara sıçrayan kan lekelerinin sessizliğini biriktiriyor. Hemşirenin, aceleci doktorun fısıltıları, mahrem kokular paravanın ardına gizleniyor; deri koltuklara, yataklara siniyor. Doktorun muayene odası gelinlik diken modaevine bitişik. Aradaki duvar kalın ama yine de sıkıntıyı emiyor ve arkasına sızdırıyor. Sıkıntı, duvarın öte yanında gelinlik provası yaptıran kızın yüzünde bir türlü kapatılamayan bir sivilceye dönüşüyor.

Muayenehanede bekleyen kadın, seçenekleri kısıtlı yaşamını evirip çeviriyor, günlük şeyler düşünüyor. Her şeyi bırakıp çekip gitmek geliyor içinden. Hafta sonu yıkanacak perdeleri çekiveriyor gözlerinin önüne. Kakaolu, elmalı kek tarifleri düşünüyor aklına. Genç kızlığından bu yana kullandığı çırpma teli ile gelişigüzel karıştırıyor kakaoyu. Sonra birbirinin aynısı dilimlere bölüyor yaşantısını. Çizginin sere serpe dolaştığı loş odaya doktorla birlikte giriyorlar. Bacaklarının arasını bir ampul aydınlatıyor şimdi. Doktor, “Yirmi dakika sürecek!” diyor, çok kullanılmış mekanik sesiyle. Kadın, yirmi dakikayı bildiği en dar nesnelerin içine sıkıştırıyor; bir kapı aralığına, pencere pervazına. Dakikalar, yakıştırdığı yerlere sığmıyor. Doktorla göz göze gelmeyecek hiç. Yolda görse tanımaz adam onu, iyi ki de öyle.

Kadından sıçrayan kan, duvarın arkasında gelinlik provası yaptırırken, tırnaklarını yiyen kızın parmağına, oradan da saten kumaşa bulaşıyor. Kaygan ak kumaşta bir leke beliriyor. Terzi, toplu iğneleri dudaklarının arasına sıkıştırıp kızın çevresinde dönerken çizgi gelinliğin etekleri arasında yolunu yitiriyor. Yüksek arkalıklı kadife koltuk onu seyrediyor. Atkuyruklu kız, terzinin otoriter bakışında dönüp duran çizgiyi çekip alıyor. Düğün günü giyeceği saten iç çamaşırını dükkânlar kapanmadan bulabilmek için koşarcasına çıkıyor. Çizgi de peşinden.

Duvarın öte yanındaki kırmızı ojeli kadın, hep çok meşgul olan doktoru bekletmemek için çabucak ayağa kalkıyor. Sürekli gülümseyen sekretere çantasındaki paranın tamamını bırakarak ser verip sır vermez kapıyı çekiyor, merdivenlere yöneliyor.

Sol ayağını sürüyerek yukarı çıkan kapıcı, merdivenlerde karşılaştığı çizgiyi yanına alarak çöp toplamaya başlıyor. İki elinde birer torba. Birine doktorun çöplerini koyup ağzını kapatıyor sıkıca. Diğerine kızının, modaevinin çöpünden ayıkladığı hayallerini dolduruyor. Birini caddenin kenarındaki yığına katıyor. Diğer torbayı; içinde saten kumaş parçaları, dantel kırpıntıları, kırık parlak taşlar, payetler, simler, boncuklar olanını eve getiriyor. Büyük kızı, kardeşini gelin bebek yapacak. Babasının ayak seslerini duyunca tırnaklarına sürdüğü kırmızı ojeyi eteğine siliyor, aceleyle televizyonu kapatıyor. Torbadan önce ayaklarının dibindeki çizgiye bakıyor. Aklına geleni yapıyor bir çırpıda, dantel kırpıntılarını birbirine eklemek için iğneye geçiriyor ne yapacağını bilemeyen çizgiyi.

SAMAN SARISI HEVES

Ev üstüne ev kurulur ipten sokaklarda. Tarlabası'nın ayyaşları, kendilerini Beyoğlu'nda yitirir, arka sokaklarda bulur. Caddenin cam kırıkları, öksürükleri, ayak sesleri sabahın karşısında. Karanlık çekilirken süprüntülerini bırakır. Bir çocuk kadın, üç yol ağzını süpürür. Geceyi gözaltlarında taşıyan, sesini bir pavyonda bırakmış, yıkık dökük orospu bağırır "Tozutmaaa!" diye. Bir sevişme gecesinin kokusu upuzun gerilir ipe. Gönüllü olanı da vardır, çoğu iş olsun diye. Mahalledir ipe tutunan, gizlisi saklısı yoktur. Kapılar çarpılır, gecenin hesabı kesilir, hesabı tutulmayanlar üzerinden. Hafiften bir esinti, günü sokaklara yayar. O esinti olmasa, gece başlarından çekilip gitmeyecektir. Öğlene doğru beyazlar, kaynakçı deliği çaputlar toplanır iplerden; insan sıcağı donlar, atletler, pantolonlar, gömlekler serilir güne karşı. İşporta işi taklitler, gerçeğin üzerini örter.

Öğleden sonra tenhasında, oyalı yemeniler, yazmalar... Sevdalar mandallanmaz, dilediğince uçuşur. Ekmek, kavrulmuş soğan, kebab kokusu karışır güne. Çocuklar, ot kokulu bir

gecenin içine düşene dek futbol yıldızı hırsındadır. Pideci-
nin tabelasındaki ters “N”yi kimse iplemez

Bir sabah, üç yol ağzındaki iplerin çaprazına miğferi andıran
paslı bir lamba asılır. Günlerden düğündür. Mevsimlerden
hangisi kimse hatırlamaz. Ev üstüne ev kurulup ipin ucu
yazgının eline tutuşturulur. Naylon çamaşır ipi kendi be-
line dolanmış, bir milyoncu beklediği zamanlardan beri
örgüsünde saman sarısı hevesler biriktirmiştir. Düğün ipidir
bugün, atletler, donlar toplanır; yerine oylar, danteller, çe-
yizler asılır. Unutulanlar gözlerden ırağa. Bugünkü yükü ta-
şırsa yarın sabah erkenden gerdek nişanı üstüne serilecektir.
Tetikte bekler ve geceyi kendiliğinden kurar.

Kaçıncı giyilişi toza, tere bulanmış kiralık gelinliğin. Topuk-
ları erimiş siyah ayakkabılar, sokağı süpüren eteklerin altına
gizlenmiştir. Beyoğlu tuhafiyecisinden alınmış bir buçuk
metrelik kırmızı kurdele, çocuk gelinin beline dolanır; el
değmemiş aklık ona emanettir. Karanlığın koyusuna ateş-
böceği misali sokulur uçları. Pervasızlığını satenden almış
olmalı. Saman sarısı ip, uzaktan uzağa izler yılankavi sateni.
Çelik tel huzursuzluğuyla sabahı bekler.

Saman sarısı ipin endişesi, çocuk gelin ipe yetişemezse, ger-
dek nişanı üzerine serilemezse diyedir. Kimse görmeden
kendi ipiyle asılırsa gecesine... O arsız kırmızının günahı-
dır. İşte o zaman ip, kuruntusuna yenik düşüp sokağın üze-
rine bırakacaktır kendisini. Saman sarısı hevesi de bir uçurt-
ma hafifliğinde gecenin koyusuna düşecektir. O gece, şen
kahkahalar düşse de kuytusuna, Tarlabası'nın arka sokakları
karalar bağlayacaktır.

kısa

SOL GÖZÜM

Poyrazın zıvanadan çıktığı ağustosun ortasıydı. Bu havada tatile çıkmak akıl kârı değildi. Yine de kumsala indim. Günlerdir kum fırtınasından göz gözü görmüyordu. Oturur oturmaz sol gözüme bir kum tanesi kaçtı. Yıkadım, ovuşturdum; ne yaptımsa işe yaramadı. Kaşıntı, batma duygusu dayanılmazdı. “Çay banyosu yap,” dedi garson. Beni plajda mutfak gibi kullandıkları barakaya götürdü. “Bayat çaydan bol bir şey yok,” dedi sırtarak. Bir kahve fincanına doldurduğu çayı elime tutuşturdu. “Gözünü aç kapa içinde,” söylediğini yapınca biraz rahatladım. Garsonun önerisiyle gözümü temiz bir kâğıt peçeteyle bantladım. Nasılsa son günüydü tatilimin İstanbul’a dönünce şikâyetim sürerse bir doktora giderdim. Vereceği damlaları saati saatine damlatır, antibiyotikli merhemi kirpiklerimin dibine özenle sürerdim. Hijyene de ayrıca dikkat ederdim. Bunları düşünerek eve doğru yürüyordum. Batma hissi kaybolmuş muydu, ben mi alışmıştım duruma bilemiyorum. Şimdi düşünüyorum da babam çılgın rüzgârı ile anılan bu kasabada yazlık ev almakta inat etmeseydi, bankadaki şefimle takışıp ağustosun ikinci yarısında izne çıkmak zorunda kalmasaydım, tatili-

min son gününde kumsala inecek yerde evde oturup sabah programlarından birini izleseydim, bir gece önce erkenden yatacağıma o bar senin bu kafe benim gezip ertesinde bütün gün uyusaydım, gözüme kum kaçmazdı. Bütün bunlar kaçınılmaz bir şekilde oldu diyelim, en azından kapalı gözüm yüzünden sahilde yalpalayarak yürürken  arpı tığım adamın birlikte bir çay içme önerisini “Hayır teşekkür ederim, gitmek zorundayım,” diye yanıtlayabilirdim. Tüm bunlardan aileme söz etmedim tabii. Aslında hiç kimseye söz etmedim. Sadece kocam beni terk ederek genç sevgilisine gittiğinde, nasıl tanıştığımızı soran arkada ıma kısaca anlatmış olabilirim. Yüzüme alaycı bir bakış attı arkadaşım, “Uzun evlilikleri sürdürmenin tek yolu bir gözünü yummaktır derdi annem; keşke sen de öyle yapsaydın,” dedi.

BEYAZ TUTKAL KOKUSU

Beyaz tutkal kokan iyi bir adamdı eski kocam. Benden ve sizden de iyi olmalı. Ona ilişkin tek anımsadığım bu. Kötülüğün rendelenmiş parçalarının beyaz tutkalla sıkıştırılarak bambaşka bir nesneye dönüşmüş haliydi kocamın iyiliği. Rahatsız eden, çileden çıkaran bir iyilikti onunki. Yanındayken her kötülüğün makul bir sebebi olacağını düşündürürdü. Beyaz tutkal kokusunu her duyduğumda kocamın iyiliğini oluşturan kötülük parçacıkları kendiliğinden birbirlerine yapışıyorlardı. İçkisi, kumarı, sevgilisi filan yoktu, yoktu ama bütün bunlara niyeti vardı sanıyorum. Onu terk etmeye karar verdiğim sabah bunu fark ettim.

BİR PARÇA GÖKYÜZÜ

Havan toplarının gümbürtüsünü, çatıyı sıyırarak geçen uçakların gürültüsünü bastırmak için avazımız çıktığı kadar bağırarak şarkı söylüyorduk. Ona şarkı söylemeyi öğrettiğimde çok küçüktü. Tek tük sözcük biliyordu. Ekranda çatışmalarda ölenlerin sayısını bildiren çelik yelekli televizyon muhabirine baba diyordu. Güneşli alan tek penceremizden bir parça gökyüzü görünüyordu. Bir saatlik ateşkes süresince gözümüzü camdan ayırmıyorduk. Hiç kuş görmemişti.

ISTIRAP

- Muzdarip olan en yakınların, en çok da ben, dedim.
- Doğrusu “mustarip” olmalı, diye düzeltti.
- Bırak şimdi benimle söz yarıştırmayı, bir an önce çekip gitmelisin. Bir yer biliyorum; vatansız, ailesiz, imansız olanların yaşadığı... Kimsenin kimseye geçmişi ile ilgili soru sormadığı bir yer. Unut yaşadıklarını, git artık! Belki ben de bir gün ardından gelirim... Dur bir dakika, gitmeden sana söyleyeceğim önemli bir şey vardı! Nasıl da unuttum şimdi! Bir dakika bekle aklıma gelir, hem “muzdarip” sözcüğünün doğru olduğundan eminim.
- Ben de!
- Ama ben sözcüğün kökünü biliyorum.

KIŞ ÖLÜMÜ ya da RİGOR MORTİS

*“Hem ne cinayetler vardır
ölüsü bilinmeyen”*

Haydar Ergülen, Üzgün Kediler Gazeli

Ojesini yeni sürdüğü belliydi, fazlası etine bulaşmış. Dün gece belki aynı saatlerde oje sürmüştük. Gece yatağa girerken sabah ne giyeceğini de aklından geçirmiş midir? Getirildiğinde yüzü çamura bulanmıştı. Örnek aldıktan sonra silmişler. Yine de aralık dudaklarında çamur izi fark ediliyor. Sağ elinde yeşil taşlı bir yüzük. Ölüm sertliği yüzünden çıkarmak güç, kesilecek. İşe yarar bir ipucu değil.

Aylardır yeşil taşlı bir yüzük arıyorum. Taşın rengi, kesimi, yansıtacağı ışık tam da böyle olmalı. Yüzüğün halkası elde yapılmış özel tasarım gibi. Kızın şiş parmağını bükmeye çalışıyorum, yay gibi geri geliyor. Rigor mortis. Sahip olmayı çok istediğim yüzüğü parmağından keserek çıkaracaklar. Penceredeki, demir parmaklıklardan sızan gün ışığının aydınlığında yeşil taş pırıltılar saçıyor.

Işığ ı arkama alarak masaya yaklaşıyorum, kız ın bedenini daha yakından çekmeliyim. Kış ölümleri hep böyle... Ağda yaptırmayı ihmal etmemek lazım. Sevgilisi sandığı adam en yakın arkadaşıyla sevişiyormuş ne zamandır. Belki bu sabah öğrenmiştir. Bir şeyler seziyor da anlamak istemiyordur çoktan beri. Dava cinayet soruşturmasına dönebilir. Bütün şaşırtıcı hikâyeler çok sıradan durumların ardında gizlenir. Yüzüğü farklı kılan taşın kesimi aslında. Montürü, halkası filan çok sıradan. Yüzünü tam cepheden alabilmek için parmak uçlarımda yükseliyorum. Üst üste birkaç defa fotoğraf makinesinin deklanşörüne basıyorum. Yüzünde boş verilmemiş bir kederin belli belirsiz gölgesi. Sevgilisinin hediyesi olan yüzüğü parmağından çıkaracak fırsat ı olmamıştır belki. Kış ölümlerinde hep karanlık hikâyeler gizlidir.

ASLINDA

Bazen koskoca hayatta her şey yalandır da sadece kırık bir pasta tabağı, bir fotoğraf çerçevesi, giyilmekten şeklini yitirmiş siyah ayakkabının sol teki, giysi dolabında insan kokusunu özleyerek bekleyen yün bir ceket, dik yakalı beyaz kazak, gıcırdayan tahta merdivenin son dört basamağı, tek gözü eksik oyuncak ayı, sandık lekeli dantel bir tepsi örtüsü gibi ıvır zıvır gerçektir. Bunları da ancak yeşil taşlı bir yüzüğün yansıttığı ışık huzmesinde görünür hale gelen toz bulutu gibi, karanlıkta fark etmek mümkün değildir.

Kıymık

■ AYSUN KARA

Bakış arsızdır, bedense temkinlidir, ayak direr. Bu yüzden Sonuncu İhtiyarın bedeni, bakışından hep bir adım geride durur. Çekingen diye tanınması bundandır. Çekingen olmak yüküdür.

Sonuncu İhtiyar, konuşkan Birinci İhtiyarın aralıksız sorularını kısa yanıtlarla geçiştirir. Birinci İhtiyarın birinciliğine sebep bu denli rahat konuşmasıysa, diğerinin tüm sınavlarda, yarışmalarda ve hayat karşısındaki sonuncululuğunun sebebi de suskunluğudur. Sonuncu İhtiyar, kendisine yakıştırılan sonunculuk sıfatını hak etmek, sürdürmek niyetindedir. Kınıl sıfatlar sırtımızda yüküdür.

Birinci İhtiyar hayatı, teneffüs zili bir türlü çalmayan okul günü gibi görür. Onca yaşananı bir derse dönüştürmek yüküdür.

Aysun Kara'nın hikâyeleri belki biraz da bu yükleri anlatıyor. Yasak bir aşkın, bir sözcüğün, bir kokunun, bir kıymığın, bir ceketin, bir kocanın, bir ömrün yükünü. Işığını anlatımının güzelliğinden alan "şiire âşık" hikâyeler bunlar.

ISBN 978-605-85967-1

ayizi kitap